

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Ajankohtaista Valtavasta Nro 3, lokakuu 2011

Valtava-kehittämishjelmassa on aloittanut syksyllä uusia projekteja, joten eri puolella Suomea toimivia projekteja on nyt yhteensä 15. Kukin projekti tekee tahollaan laadukasta työtä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi.

Valtava-ohjelman oma hyvä käytäntö eli projektitoimijoiden ja rahoittajaviranomaisten räätilöidyt konsultoinnit ja koulutukset tasa-arvotietoisuuden lisäämiseksi jatkuvat syksyyn 2013 saakka. Kouluttajatahoina toimivat KoulutusAvain Oy ja WoM Oy. Koulutusten pohjalta laadittu Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen ohjelma- ja projektityössä -opas julkaistaan seminaarissa 1.12.2011.

Käynnissä on myös kaksi Valtavan tilaamaa selvitystä. Sosiaalikehitys Oy tutkii sitä, miten sukupuolinäkökulma näkyy rakennerahasto-ohjelma-asiakirjoissa (ESR ja EAKR) ja projektisuunnitelmissa. Meneillään on myös WoM Oy:n toteuttama selvitys siitä, minkälaisia hyviä käytäntöjä aiemmissa tasa-arvohankkeissa on kehitetty ja miten näitä saadaan vietyä entistä tehokkaammin käytäntöön. Molemmat selvitykset julkaistaan alkuvuodesta 2012.

Mukavia syyspäiviä ja lukuiltoa toivottaen,
Mia Teräsaho ja Hillevi Lönn
Valtava-kehittämishjelma
hillevi.lonn@tem.fi
mia.terasaho@tem.fi

Sisältö

- Hoivaan tarvitaan Voimaa! – miesten asialla sote-alalla
- Entre Akatemia luo muistijalkia yrittäjyydestä
- Naisille positiivista erityiskohtelua
- Balanssin kautta uusille urille
- TekniSteppi antaa mahdollisuuden tutustua teknisiin aloihin
- Kohti korkeuksia
- Valen du gör formar ditt liv
- Pätvät pitkiksi kohentaa miesten tasa-arvoa työllisyydenhoidossa
- Kustannustietoinen naisjohtaja -koulutus alkaa!
- Sukupuoli ja tasa-arvo Lapin mediassa
- Vaikuta valtavirtaistamiseen!
- Hyvää tasa-arvohankkeista vuosien kokemuksella

www.tem.fi/valtava

Anna uutiskirjeestä palautetta: mia.terasaho@tem.fi

Hoivaan tarvitaan Voimaa! – miesten asialla sote-alalla

Sosiaali- ja terveysala on yksi voimakkaimmin segregoituneista työ- ja opiskelualoista Suomessa. Tilanne on tällä hetkellä naisten hyväksi 86 % – 14 %. Miehiä tarvitaan työvoimapulasta kärsivälle, yhteiskunnallisesti tärkeälle alalle. Takamatkaa pyrkii osaltaan tasoittamaan Valta-va -projektiperheen kuopus Voimaa Hoivaan II, joka aloitti toimintansa elokuussa 2011 Helsingin Diakoniaopiston hallinnoimana.

Voimaa Hoivaan!!

Opintojen tukena

Miltä tuntuu olla mahdollisesti ainoa sukupuolensa edustaja opiskeluryhmässä tai työyhteisössä? Vaikuttaako oppilaitosten opettajien sukupuoli pedagogiseen toimintaan? Käytetäänkö opetusmenetelmien tai ohjauksen monipuolisuutta riittävästi hyväksi, miten huomioida eri sukupuolet? Miten tehostaa työelämän ja opiskelijoiden yhteydenpitoa koko opiskelukaaren ajan? Miten saada rekrytoitua ja sitoutettua miehiä sosiaali- ja terveysalalle?

– Yhtenä vastausten antajana Voimaa Hoivaan II -projektissa pilotoidaan ja kehitetään uudenlaista oppilaitosten pedagogisen toimijan, pedagogisen coachin/ohjaajan roolia, kertoo projektipäällikkö *Antti Kärkkäinen*.

– Pedagogisen ohjaajan toimintamallia voitaisiin jatkossa toteuttaa joko omana tehtävänä tai sisällyttää tehtäväkuvaa/toimintamallia muuten osaksi oppilaitosten toimintaa, Kärkkäinen täsmentää.

– Pedagoginen ohjaaja tapaa aloittavat opiskeluryhmät ja kertoo toiminnastaan ja yksilöllisen ohjauksen mahdollisuudesta. Miesopiskelijoille yhteistyö pedagogisen ohjaajan kanssa kuuluu osaksi ammatillisen kasvun ohjausta. Siinä voi keskustella miehenä olemisesta sote-alalla ja ylipäättään sukupuolen merkityksestä, toteaa Voimaa Hoivaan II:n pedagoginen coach *Mikko Nummi* ja jatkaa:

– Työssäoppimisen jälkeinen reflektio on oiva paikka pohtia sukupuolen roolia. Naisopiskelijat ovat yhtälailla mukana reflektiossa. Projektin avulla työn tarkastelua sukupuolinäkökulmasta voidaan nostaa vahvemmin esiin sote-alan opiskelun sisällöissä.

Miesten täsmärekytointia ja sitouttamista edesautetaan kehittämällä työelämän mentori-mallia. Sosiaali- ja terveysalan eri aloille valmennetaan mentoreita, jotka ovat alan miesopiskelijoiden käytettävissä opintojen alusta asti.

Projektin yhteistyö opiskelijoiden, niin mies- kuin naisopiskelijoiden, opettajien ja työelämän kanssa on olennainen osa projektin toimintaa. Yhteistyöllä voidaan kehittää pysyviä malleja niin sote-alan opintojen kuin työelämän tueksi.

Teksti: Antti Kärkkäinen,
Voimaa Hoivaan II -projekti,
Helsingin Diakoniaopisto
antti.karkkainen@hdo.fi

Kuva: Marita Sammalmetsä

Entre Akatemia luo muistijälkiä yrittäjyydestä

Lahden ammattikorkeakoulun ja Laurea ammattikorkeakoulun yhteinen Entre Akatemia – tukea yrittäjyyteen -projekti tuo yhteen yrittäjämentoreita, opettajia ja opiskelijoita pohtimaan ja ruotimaan yrittäjyyteen liittyviä haasteita ja mahdollisuuksia. EA kokoaa pieniä, 13 – 20 hengen ryhmiä, joissa yrittäjyyttä käsitellään realistisesti ja dialogisesti.

– Meillä kaikilla on tuttu tai tutun tuttu yrittäjä, joka on kohdannut konkurssin tai palanut loppuun yrittäjänä. Tällaiset esimerkit ovat usein niitä, jotka muistetaan ensimmäiseksi, kun mietitään mahdollisesti yrittäjyyttä omakohtaisena ratkaisuna. Yrittäjyyteen liittyy paljon erilaisia peikkoja ja harhakuvitelmia, jotka ovat varmasti osasyynä siihen, että suomalaisten, etenkin korkeasti koulutettujen halukkuus ryhtyä yrittäjiksi on kansainvälisesti verrattuna pientä, toteaa projektipäällikkö Ari Hautaniemi Lahden ammattikorkeakoulun Innovaatiokeskuksesta. Hänen mukaansa lupaamalla tällaista taustaa vasten yrittäjyyden olevan ja tuovan pelkkää hyvää ja kaunista ei rakenneta aitoa yrittäjyysinnostusta.

– Ei ainakaan sellaista, joka kestää, jos ja kun kohdataan vaikeuksia uralla. Yrittäjyys on ”puhuttava puhki”, poistettava yrittäjyydestä myyttisyys ja tehtävä siitä helposti lähestyttävä vaihtoehto muiden elantomahdollisuuksien joukossa.

– Etenkin naisyrittäjät joutuvat kohtaamaan monia tilanteita, jotka vaativat erityisiä ponnistuksia työn ja muun elämän yhteensovittamiseksi. Projektissa tuodaan elävien esimerkkien, oikeiden yrittäjien avulla käytännön kokemuksia siitä, miten hankaluudet on ylitetty. Yhtä tärkeää on tuoda esille sitä, miksi yrittäjä edelleen valitsee yrittäjyyden, vaikka siihen liittyy paljon vastuuta, joka on kannettava pääsääntöisesti yksin. Toisin sanoen miettiä niitä tekijöitä, jotka saavat toiset meistä innostumaan yrittämisestä palkkatoimen sijasta tai sen ohella.

Jaettuja kokemuksia

Entre Akatemian tiimit kokoontuvat kasvokkain 3-4 kertaa kuukaudessa, aina eri teeman ympärille, keskustelemaan ja kehittämään. Mahdollisimman paljon tapahtuu muualla kuin luokkahuoneissa. Toiminta viedään autenttisiin yritys-

ympäristöihin, kaupungille, puistoihin, luontoon. Hautaniemen mukaan toimintatapa on tärkeä kahdesta syystä:

– Ensinnäkin, hankkeessa pyritään tukemaan kokemuksellista oppimista, viemään asiat sellaisiin autenttisiin ja virikkeellisiin ympäristöihin, jotka tuottavat kestäviä muistijälkiä. Useimmat meistä muistavat peruskoulun biologiantunteita parhaiten luontoretket ja sammakoiden leikkelyt. Toiseksi, tuottamalla tällaisia jaettuja kokemuksia tuetaan sitä, että mukana olevat ihmiset tutustuvat myös toisiinsa. Tuttuuden kautta syntyy luottamusta ja luottamuksen kautta sosiaalista pääomaa, eli ihmissuhteita, joista voi olla apua esimerkiksi omaa yritystoimintaa käynnistäessä tai kehittäessä.

Entre Akatemia tuo yrittäjyyttä esille aitojen yrittäjien kautta. Kuvassa kulttuurialan monialayrittäjä Mikko-Matias Peltoniemi Kettu Productionsista kertoo luovien alojen yrittäjyyden mahdollisuuksista Entre Akatemian järjestämässä Yrittäjäkaffee-tapahtumassa Lahdessa.

Opiskelijat toteuttavat projektissa yrittäjämentoreiden ja opettajien kanssa suunniteltuja aitoja yritysten kehittämistehtäviä. Tämän lisäksi viikoittain tehdään pienempiä, nopeita, empiiriseen havainnointiin liittyviä ideointitehtäviä, jotka tuodaan esille hankkeen Facebook-sivuilla.

– Sosiaalisessa mediassa kaikki projektissa mukana olevat ympäri maata pääsevät kommentoimaan ja viemään ajatuksenpoikasia eteenpäin. Ideat on tarkoitettu jaettaviksi ja innostamaan muita, Hautaniemi kertoo.

Teksti ja kuva: Ari Hautaniemi,
Entre Akatemia -projekti,
Lahden ammattikorkeakoulu
ari.hautaniemi@lamk.fi
www.lamk.fi/entreakatemia

Naisille positiivista erityiskohtelua

Oulun Seudun Settlementin toteuttama Naisten koulu – integraatiota ja arjen taitoja maahanmuuttajanaisille -projektin kolmas opiskelijaryhmä aloitti syyskuun 2011 alussa. Ryhmässä on yhteensä 12 naista. Naiset tulevat Sudanista, Somaliasta, Vietnamista, Irakista, Venäjältä ja Thaimaasta.

Naisten koulussa opiskellaan joka viikko tiistaita torstaihin. Toukokuun loppuun saakka kestävä valmennuksen opintokokonaisuudet ovat suomen kieli, naisena suomalaisessa yhteiskunnassa, liikunta ja terveys, kädentaidot, kodintaidot ja tietotekniikka. Maanantaisin ja perjantaisin naiset ovat kuntouttavassa työtoiminnassa jossakin Settlementin toimipisteessä.

Liikunta kuuluu Naisten koulun opintoihin.

Naisten koulun opiskelijat ovat eri-ikäisiä ja jokaisella on erilainen elämäntarina. Vaikka jotkut naisista ovat kotoisin samasta maasta, heidän elämäkokemuksensa ovat hyvin erilaisia. Joku naisista on asunut Suomessa jo 20 vuotta, joku kolme vuotta. Naisilla on myös erilaiset koulutustaustat. Koulutaival on saattanut kotimaassa keskeytyä, kun vanhemmat ovat menehtyneet ja on täytynyt jäädä kotiin huolehtimaan pienemmistä sisaruksista.

Kun perhe muuttaa Suomeen, sen jäsenet toimivat samalla tavalla kuin olisivat toimineet kotimaassaan – usein miehet menevät töihin ja naiset jäävät kotiin hoitamaan lapsia. Naisten koulua tarvitaan, jotta äiditkin ymmärtäisivät suomalaista yhteiskuntaa, jossa heidän lapsensa elävät.

Naiset näkevät Suomen hyvin tasa-arvoisena maana. Esimerkkinä tasa-arvosta ryhmä nostaa, että Suomessa kaikki ammatit ovat soveliaita sekä miehille että naisille ja kaikilla lapsilla on mahdollisuus koulutukseen vanhempien elintasosta riippumatta. Samoin Suomen sosiaaliturva nähdään tasa-arvoisena palveluna, joka on tarjolla kaikille kansalaisille.

– Suomessa tasa-arvo on kuin miljoona, Irakissa kuin nolla, vertaa yksi naisten koulun opiskelijoista Suomea omaan kotimaahansa.

Suomalaisiin verrattuna naistenkoululaiset eivät tunne olevansa tasa-arvoisia ennen kaikkea vielä puutteellisen kielitaitonsa vuoksi. Kahden aiemman ryhmän opiskelijoista suurin osa on onnistunut muun muassa parantamaan kielitaitoaan Naisten koulun aikana.

Naisten koulu on saanut jatkorahoitusta vuoden 2013 loppuun saakka. Lisäksi Naisten koulussa on aloittanut syksyllä 2011 uusi projektikoordinaattori, *Heli Nygård*.

Naisten koulu ja Valtava-kehittämishjelma järjestävät *Tasa-arvo maahanmuuttajanaisten elämässä* -seminaarin Oulussa 16.11.2011. Seminaarissa julkaistaan projektin tuotteena laadittu *Tuen ja kohtaan maahanmuuttajanaisia* -teos.

Teksti ja kuva: Heli Nygård,
Naisten koulu -projekti,
Oulun Seudun Settlementti ry
heli.nygard@oulunsetlementti.fi
www.ystavystalo.fi

Balanssin kautta uusille urille

Balanssi-projektia ovat toteuttamassa Keski-Pohjanmaan aikuisopisto, Yrkesakademin ja Vaasan aikuiskoulutuskeskus. Balanssin toiminta-alueena on näin Suupohjan rannikkoseutu, Vaasan alue, Pietarsaaren alue sekä Keski-Pohjanmaa. Projektin aikana kehitetään ja toteutetaan erilaisia ammatinvalintaa tukevia koulutuspalveluita työttömille henkilöille. Balanssi-koulutusten keskeisenä ideana on antaa opiskelijoille mahdollisuus tutustua monipuolisesti eri alan ammatteihin saadakseen tietoa koulutus- ja uravalintojen tekemiseen – myös sukupuolirajoja ylittäviin ammatinvalintoihin. Koulutuksiin sisältyvien tutustumiskäyntien lisäksi opiskelijoiden on mahdollista hankkia aloista omakohtaista kokemusta työelämäjaksoilla ja koulutuskokeiluihin osallistumalla.

Balanssi-koulutuksia toteutetaan sekä ryhmämuotoisina, että henkilökohtaisesti räätälöityinä koulutusjaksoina. Koulutusten aikana laaditaan yhdessä opiskelijan kanssa henkilökohtainen suunnitelma, polku työelämään. Koulutusten toteuttamisen ohella kehitetään ohjauspalveluita.

TekniSteppi antaa mahdollisuuden tutustua teknisiin aloihin

Balanssi-projektin puitteissa alkoi syyskuussa Vaasassa uusi ryhmämuotoinen koulutus TekniSteppi – Tekniikan alaa tutuksi. TekniStepin tavoitteena on tutustua tekniikan alan koulutuksiin ja työtehtäviin, sekä motivoida opiskelijoita hakeutumaan kiinnostuksensa mukaisesti alalle opiskelemaan. Erityisesti naisia on yritetty kannustaa mukaan koulutukseen.

Tiia ja Tiia harjoittelevat terätietojen asettamista kärkisorviin. Naiset kiinnostuivat lähtemään mukaan koulutukseen, jossa saa tutustua teknisiin aloihin. Toinen heistä on jo jättänyt hakemuksensa koneistuksen perustutkintokoulutukseen.

Koulutuksen aikana annetaan tietoa tekniikan alan ammateista, työtehtävistä, työnantajien vaatimuksista sekä koulutusvaihtoehdoista. TekniStepissä käydään asioita läpi aloittaen alkeista eli se sopii kaikille riippumatta pohjatiedoista. 10 viikon mittainen TekniSteppi -koulutus sisältää hitsaus-, koneistus-, koneenasennus, sähkö- ja rakennusalan tutustumisjaksot. Jaksot alkavat peruskäsitteisiin, koneisiin ja laitteisiin sekä alan opintojen sisältöön perehtymisellä.

Alan työtehtäviin ja työympäristöihin tutustutaan mm. tekemällä harjoituksia oppilaitoksen työhallissa sekä tutustumiskäynneillä yrityksiin. Lisäksi koulutus sisältää opiskeluvaihtojen vahvistamista ja työnhakuvalmennusta sekä henkilökohtaista ohjausta.

Jahanbaks poraa harjoituskappaleeseen reikiä jyrsinkoneella.

Koulutuksessa on tällä hetkellä meneillään kolmas viikko ja ryhmä on suorittamassa koneistusalan tutustumisjaksoa. TekniStepin aikana opiskelijat saavat paremman käsityksen tekniikan alan opinnoista ja työstä, jolloin tietopohja mahdollista perustutkintokoulutukseen hakeutumispäätöstä tehdessä on parempi.

Teksti ja kuvat: Susanna Pakkala,
Balanssi-projekti,
Vaasan aikuiskoulutuskeskus
susanna.pakkala@vaasa.fi
www.vakk.fi

Kohti korkeuksia

Galina (nimi muutettu) on asunut Suomessa muutaman vuoden ja opiskellut merkonomiksi paikallisessa kauppaoppilaitoksessa. Kuitenkin tällä itänaapurista tulleella naisella oli haaveena päästä torninosturin kuljettajaksi. Suomessa työkokemusta oli mm. niin siivoojan ammatista kuin auton kuljettamisestakin. Työsuhteiden kesto ei kuitenkaan Suomessa ollut kovin pitkä johtuen ulkomaalaisuudesta ja ammatillisen koulutusten puutteesta kyseisiin ammatteihin.

Venäjällä Galina oli suorittanut torninosturin kuljettajan tutkinnon ja tehnyt siellä alan töitä ennen Suomeen tuloaan. Suomen lait kuitenkin estävät nosturikuljetukset ilman suomalaista lupaa. Balanssin kautta pyrittiin tekemään kaikki mahdollinen, että hän pääsisi opiskelemaan alan koulutukseen ja saisi sillä tavalla pätevyyden ammattiin.

Galina pääsikin harjoittelemaan yritykseen, jossa hän toimi varsinaisen kuljettajan ”apumiehenä”. Kyseinen yritys kirjoitti Galinasta lausunnon, jossa selvisi että he tulevat tarvitsemaan tulevaisuudessa uusia kuljettajia paikkakunnalle. Olin yhteydessä niin koulutuksen järjestäjään kuin paikkakunnalla muihinkin rakentajiin ja sain vielä toisestakin yrityksestä lausunnon nosturin kuljettajien tarpeellisuudesta paikkakunnalle. Nämä lausunnot liitettiin Galinan koulutushakemukseen, koska torninosturin kuljettajakoulutukseen on vaikea päästä opiskelemaan.

Galina valittiin opiskelijaksi tähän koulutukseen. Maahanmuuttajanainen oli siten päässyt miehille alalle oppilaitokseen, johon on erittäin vaikea päästä.

Teksti: Pekka Ylitalo,
Balanssi-projekti,
Keski-Pohjanmaan aikuisopisto
pekka.ylitalo@kpakk.fi
www.kpakk.fi

Valen du gör formar ditt liv

Ett exempel på vad vi gör inom Balansutbildningen i Syd-Österbotten. En man född -57 och en kvinna född -59.

Här följer en diskussion med personerna om deras bakgrund vad de gjort i livet och eftersom de nu är utan jobb och har varit det en längre tid kommer de med på YA- Balansutbildning. 20 dagar teori och 80 dagar individuell utbildning som även innehåller praktik. Vi funderar tillsammans i fyra veckor runt olika målområden s.s. välbefinnande och hälsa, livssyn och värdegrund, relationer, kommunikation, kompetens, arbete, ekonomi, tid. Vi funderar vidare på vad skall jag jobba med, vilka utbildningar kunde vara aktuella. Vad vill du att vi skall se på. Hur tycker du att vi skall göra för att ta ut en riktning o.s.v. till slut vad behöver du för att komma vidare (analys -> planering -> genomförande -> uppföljning). Framtidsbilden kan bestå av följande saker inspiration, motivation som tillsammans skapar en energiriktning mot målet. Utmaningen är att skapa målbilder och att identifiera behov och mål.

Damen hade snabbt målet klart, vill köra lastbil med släpp och sökte in till YA-logistikavdelning och påbörjande kursen och även slutförde den. Mannen igen funderade länge och var på praktik på ett behandlingshem och loppis fick sedan ett vikariat på behandlingshemmet där han skulle vikariera en som påbörjade studier. Detta som exempel på hur det kan gå efter slutförd Balansutbildning vid YA.

Text: Kent Taipale,
Balans projektet,
Yrkesakademin
kent.taipale@yrkesakademin.fi
www.yrkesakademin.fi

Pätkät pitkiksi kohentaa miesten tasa-arvoa työllisyydenhoidossa

Pätkät pitkiksi työvalmennuksen avulla tuetaan erityisesti syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia miehiä työttömyydestä kohti työmarkkinoita. Työvalmennuksen sukupuolisensitiivinen ote on saanut asiakkaita innostumaan myös sukupuolelle perinteisesti epätyypillisistä ammatinvalinnoista.

Tähän mennessä 94 % asiakkaista on löytänyt polun pois työttömyydestä. Valmentautujat kirjoittavat palvelusta seuraavaa:

”Kiitokset avusta ja neuvoista. Nyt olen lähempänä työpaikkaa kuin kertaakaan 16:sta vuoteen. Korjaamo tuntuu hyvältä paikalta saan apua ja neuvoja aina kun pyydän kun ei osaa kaikkia nykyajan juttuja ja aina vanhojakaan ☺. Pätkät pitkiksi oli hyvä juttu mun kohdalla. Kiitos!!! PS: jaksoin yrittää, kun oli hyvä ellei paras valmentaja.”

”Työvalmennus oli perusteellinen, jossa mietittiin kaikkia vaikuttavia asioita. Tätä kautta pääsin työkykyselvitykseen ja toivottavasti sen jälkeen kuntoutukseen.”

”On kiva, että näinkin lyhyitä työkokemuksia on voitu käyttää hyväksi uutta vakituista työpaikkaa etsiessä. Idea on oikein hyvä. Onnea toiminnalle myös jatkossa!”

”Kiitos avusta! Ilman apua olisin tuskin vielä töissä. Olen todella iloinen paikasta ja aion tehdä parhaani että voisin jäädä sinne.”

Työvalmennuksen avulla miehiä on työllistynyt mm. vaatteiden lajittelijaksi.

Projektin työvalmentajat Irmeli Rekola-Hynninen, Timo Keränen ja Piia Tuominen tukevat myös yrittäjiä uuden harjoittelijan tai työntekijän rekrytointivaiheessa. Eräs yrittäjä kirjoittaa valmennuksesta seuraavaa:

”Meillä työskentelevä työntekijä on hyvin motivoitunut ja tekee ahkerasti tuottavaa työtä. Pätkät pitkiksi työvalmentaja hoiti positiivisella asenteella tarvittavan byrokratian meille helposti ja helpoksi. Kiitos!”

Pätkät pitkiksi työvalmennus jatkuu vuoden 2012 loppuun ESR-rahalla. Ensi vuonna palveluun pääsee mukaan 120 asiakasta ja maahanmuuttajataustaisille asiakkaille tarjotaan työvalmennuksen rinnalle suomen kielen opetusta. Tavoitteena on myös jatkaa segregaaation purkuun liittyvien hyvien käytäntöjen levittämistä ja saattaa loppuun työvalmennuspalvelun tuotteistaminen.

Teksti: Anna-Maija Lehtelä,
Pätkät pitkiksi -projekti,
Tampereen aikuiskoulutuskeskus
anna-maija.lehtela@takk.fi
www.takk.fi/patkat

Kuva: Aleks Malinen/TEM:n kuvapankki

Kustannustietoinen naisjohtaja -koulutus alkaa!

TuoteNyt -projekti tarjoaa käytännönläheistä talouskoulutusta pk-yrityksissä toimiville naisille. Koulutuksen tavoitteena on edistää naisosallistujien talous- ja liiketoimintaosaamista sekä uralla etenemisen mahdollisuuksia.

Hämeenlinnassa marraskuussa 2011 alkava koulutusohjelma koostuu kolmesta päiväopetuksena ja yhdestä verkko-opetuksena järjestetystä lähipäivästä sekä käytännönläheisistä ja omaan työhön sovellettavista oppimistehtävistä, joista yhtenä laaditaan/päivitetään yrityksen liiketoimintasuunnitelmaa.

Koulutus toteutetaan monimuoto-opiskeluna, eli lähipäivien välillä käytetään verkko-oppimisympäristö Moodlea, jonka avulla mahdollistetaan parempi työn, opiskelun ja vapaa-ajan yhteensovittaminen.

Koulutuksen lähipäivät koostuvat seuraavista teemoista:

- Yrityksen kehittäminen
- Talouden suunnittelu, johtaminen ja seuranta
- Kustannuslaskenta, tuotteistaminen ja hinnoittelu
- Yrityksen talouden analysointi ja tulkinta

Koulutusohjelma on osa TuoteNyt-projektia (1.12.2009-jatkoaikaa haettu 31.8.2012), jota koordinoi Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia. TuoteNyt-projektin tavoitteena on lisätä naisten tuotekehittämisen ja talousosaamista Kanta- ja Päijät-Hämeen kunnissa ja pk-yrityksissä ja sitä kautta parantaa ja monipuolistaa osallistujien uralla etenemisen mahdollisuuksia.

TuoteNyt -projektin uudet henkilöt esittäytyvät

Projektipäällikkö Anna Rantapero-Laineen jäätyä äitiyslomalle hankkeen parissa jatkavat työskentelyä Ninni Kurko-Seppänen ja Hanna Peevo.

Ninni ja Hanna ovat molemmat innolla jatkamassa TuoteNyt-projektin toiminnan toteuttamista ja viemässä tasa-arvon edistämisen ilosanomaa eteenpäin. Ninni on pohjakoulutukseltaan hallintotieteiden maisteri ja työskennellyt Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskuksessa vuodesta 2009 alkaen. Ninnin vastuulla on ollut erilaisia koulutuskokonaisuuksia sekä hankkeita. Tällä hetkellä Ninni toimii TuoteNyt- hankkeen parissa sekä vastaa Johtamisen työkaluja- koulutussarjasta ja Kuntapalveluiden tuotekehittämisen koulutusohjelmasta (EAT).

Hanna on myös koulutukseltaan hallintotieteiden maisteri ja työskennellyt HY Palmeniassa kevästä 2010. Hanna on ollut mukana kuntasektorille kohdistetussa EAKR-hankkeessa sekä Kuntapalveluiden tuotekehittämisen koulutusohjelmassa (OKM:n rahoittama oppisopimustyyppinen koulutus korkeakouluetuille).

Teksti: Ninni Kurko-Seppänen,
TuoteNyt-projekti,
Helsingin yliopiston Koulutus- ja
kehittämiskeskus Palmenia
ninni.kurko-seppanen@helsinki.fi

Kuva: Aleks Malinen/TEM:n kuvapankki

Koulutuspäivillä asiantuntijat antavat tukea sekä arvokasta tietoa ja näkemystä osallistujien omien yritysten talouden sekä liiketoiminnan kehittämisessä.

Sukupuoli ja tasa-arvo Lapin mediassa

Onko sukupuolella lehtijutussa merkitystä?

Sukupuoli ja tasa-arvo näyttävät Lapin medias- sa olevan vielä jokseenkin vaikeita asioita ja pelkistyvät helposti kiistelyksi esimerkiksi suku- puolikiintiöistä. Lapin Letka -projektissa on sel- vitetty, miten lappilaisessa mediassa kirjoite- taan tasa-arvosta sekä miehistä ja naisista. Tohtoritutkija Päivi Rantala Lapin yliopistosta on perehtynyt projektin aikana kerättyyn media- aineistoon, joka käsittää yhteensä 579 juttua vuosilta 2008–2011. Aineistossa nousevat esiin ajankohtaiset tasa-arvoon liittyvät keskustelun- aiheet kuten vanhempainvapaiden jakautumi- nen, palkkaerot ja naisten asema työelämässä.

Erot ja asenteet tulevat näkyviin tarkassa lähi- luvussa, pieneltä näyttävissä asioissa, joilla kuitenkin on merkitystä. Lehtijutut eivät ole neutraalin objektiivisia, vaan kielellä, näkökul- mien ja haastateltavien valinnoilla, kuvituksella ja muilla keinoilla tuotetaan ja uusinnetaan su- kupuolta. Ei siis suinkaan ole sama, *miten* kir- joitetaan. Journalismi ei ole vain viaton sivus- takatsoja tai asioiden objektiivinen kuvaaja.

Vahvat miehet, tunnolliset naiset

Käsitykset kahdesta toisilleen vastakkaisesta sukupuolesta elävät lehtijutuissa vahvoina: Nai- set ja miehet ovat keskenään samankaltaisia ryhmiä, ja ominaisuuksiltaan toisilleen vastak- kaisia. Heidän intressinsä, keskustelukulttuurin- sa ja roolinsa yhteiskunnassa poikkeavat toisis- taan. Tätä käsitystä luodaan sanavalinnoilla, ot- sikoinnilla ja kuvilla, kertoo tohtoritutkija Päivi Rantala Lapin Letka -projektista.

Lapin Letkan analyysi paljastaa, että jutuissa mies on vahva, miehekäs ja suora, mutta ei pärjää koulussa tai pääsykokeissa. Nainen taas on vastuuntuntoinen, siisti, varovainen ja turhan tarkka sekä asioita märehdivä. Miehet esitetään ”pelastajina”: hoitoalalla heitä tarvitaan työvoi- maksi, autoalalla nostamaan rekkaa ojasta ja antamaan ajo-ohjeita. Naiset puolestaan mää- rittävät ikään kuin uhkana vallitsevalle järjestyk- selle, kuten esimerkiksi uutisoinnissa ”Naiset valtaavat yliopiston”.

Päivi Rantala käytti selvityksessä aineistona muun muassa uutisjuttuja Lapin Kansasta.

Aineisto on koottu pääosin Lapin Kansassa, Pohjolan Sanomissa ja Helsingin Sanomissa ilmestyneistä uutisista, kolumneista ja mielipi- dekirjoituksista, mutta mukana on aineistoa myös esimerkiksi YLEn uutisista ja Uusi Rova- niemi -lehdestä.

Teksti: Päivi Rantala,
Lapin Letka -projekti,
Lapin yliopisto
palvi.rantala@ulapland.fi
www.lapinletka.fi

Kuva: Ote Lapin Kansan uutisesta 25.2.2009

Vaikuta valtavirtaistamiseen!

Valtava-kehittämisohjelman rahoittamana hankintana on käynnistynyt selvitys sukupuolinäkökulman sisällyttämisestä rakennerahasto-ohjelma-asiakirjoihin (ESR ja EAKR) ja hyväksytyihin projektisuunnitelmiin. Selvityksen toteuttavat Sari Pitkänen ja Maija Säkjärvi Sosiaalikehitys Oy:stä, Sinikka Mustakallio WoM Oy:stä ja Sinikka Törmä Referenssi Oy:stä. Selvitys valmistuu keväällä 2012.

Selvityksen tehtävänä on kartoittaa, miten sukupuolinäkökulma on sisällytetty ohjelma-asiakirjoihin ja projektitoimintaan. Selvityksen tavoitteena on myös kartoittaa, miten sukupuolinäkökulma on ollut esillä ja toteutunut projektin käytännön toiminnassa. Lisäksi selvityksessä tutkitaan sitä, millaisia hyviä käytäntöjä ja kehittämiskohteita on havaittu sukupuolinäkökulman sisällyttämisestä rakennerahasto-ohjelmiin ja niissä toteutettuihin kehittämisprojekteihin.

Selvitys toteutetaan asiakirja-aineiston laadullisen analysoinnin sekä projektitoteuttajien haastatteluiden avulla, joita tehdään 60 kappaletta.

– Toivomme projektitoteuttajilta myönteistä ja yhteistyöhakuista suhtautumista tutkimukseen, pyytää selvityksen vastuuhenkilö *Sari Pitkänen* Sosiaalikehitys Oy:stä.

– Projektitoteuttajat ovat avainasemassa vaikuttamassa tulevaan kehittämistyöhön ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseen kokemuseräisen tiedon välittämisen sekä hyvien käytäntöjen ja muutosehdotusten esille tuomisen avulla, Pitkänen tiivistää.

Teksti: Sari Pitkänen,
Sosiaalikehitys Oy
sari.pitkanen@sosiaalikehitys.com

Kuva: Mia Teräsaho

Selvityksen tekijät Maija Säkjärvi, Sinikka Mustakallio, Sinikka Törmä ja Sari Pitkänen aloituspalaverissa TEM:ssä lokakuussa 2011.

Hyvää tasa-arvohankkeista vuosien kokemuksella

Tasa-arvohankkeiden hyvien käytäntöjen koonnista vastaava WoM Oy järjesti työpajan, jossa tasa-arvon asiantuntijat arvioivat yhdessä selvitystä varten tähän mennessä koottuja tasa-arvon hyviä käytäntöjä. Koonnin materiaalina ovat tasa-arvohankkeet aina 80-luvulta tähän päivään asti. Hyvistä käytännöistä kertova julkaisu valmistuu alkuvuodesta 2012. Koonti on Valtava-kehittämishankkeen tilaama selvitys.

– Työpaja toimi hienosti. Osallistujat todella osallistuivat, enkä edes alun johdannossa ehtinyt kauan puhua yksin. Tämä oli oikeastaan tällainen ”unconference” eli tilaisuus, joka muotoutuu osallistujien ideoiden ja osaamisen mukaan, ja jossa asiantuntemus tulee kaikilta osallistujilta, hehkuttelee koontia tekevä Inkeri Tanhua työpajan jälkeen ja jatkaa:

– Osa ryhmistä ehti aika hyvin käydä läpi oman teemansa alle koottuja hyviä käytäntöjä. Oli hienoa kuulla mielipiteitä tietyn käytännön tai työkalun toimivuudesta. Esimerkiksi Lasketaan langasta matematiikan tehtävistä pidettiin kovasti, mutta oltiin sitä mieltä, että ei pitäisi nimenä erikseen poika- ja tyttötehtäviä. Aion siis nostaa tämän tyyppisiä hyviä käytäntöjä esille julkaisussa, mutta kertoa myös erilaisia ajatuksia siitä, miten niitä voisi käyttää.

Työpajaa varten kerätty materiaali oli jaoteltu viiteen teemaan:

- Sukupuolen mukaisen segregaaation purku
- Sukupuolitietoinen opetus ja ohjaus
- Työpaikan tasa-arvosuunnittelu
- Sukupuolen merkitys aluekehittämisessä
- Tasa-arvo kuntien palveluissa ja toiminoissa

– Teemat valittiin ensinnäkin sen perusteella, minkä tyyppisiä asioita tasa-arvohankkeissa on käsitelty. Toisaalta halusin tuoda mukaan myös joitakin uudempia aiheita. Teemat valikoituivat lopulta sen mukaan, mitä työpajaan kutsutut toivoivat. Esimerkiksi sukupuolen merkitys aluekehittämisessä oli kokonaan uusi aihe, jota eräs osallistujista ehdotti, kertoo Tanhua.

– Toivon, että löydän lopulliseen julkaisuun mahdollisimman hyvän jaottelun. Siihen tulee varmaan vielä muutama teema lisää työpajassa käsiteltyjen lisäksi, esimerkiksi työn ja perheen yhteensovittaminen.

Työpajassa oli yhteensä 20 osallistujaa. Eri teemoista koottuja hyviä käytäntöjä käsiteltiin viidessä ryhmässä.

Inkeri Tanhua on koonnut materiaalin käsittäen hyvän käytännön hyvin laajasti.

– Hyvän käytännön käsite ei ole ihan ongelmaton. Työpajassakin käsitettä kritisoitiin muun muassa siitä, että se tuo liian mekaanisen kuvan hanketoiminnasta ja pakottaa yksinkertais-tamaan maailmaa, täsmentää Tanhua.

– Toisaalta sellaisista hankkeiden julkaisuista, joissa on panostettu hyvien käytäntöjen kehittämiseen, on kyllä usein helpompi löytää jotain tähän koontiin. Varsinkin se, että hankkeen aikana hyviä käytäntöjä on koottu yhteen yhteistyössä esimerkiksi teematyöhankeeseen avulla, vaikuttaa hyvältä työtavalta.

Julkaisussa on tarkoitus käsitellä tasa-arvohankkeita 80-luvulta lähtien.

– Kaikkea en toki voi kattavasti käydä läpi tämän kuitenkin aika nopean koonnin puitteissa, toteaa Tanhua.

– Materiaalia on paljon, ja siitä saisi helposti kokoon paljon laajemmankin selvityksen. Tämä koonti on kuitenkin hyvä esiselvitys hankkeista. Julkaisussa ei niinkään esitellä eri hankkeita, vaan keskitytään tiettyihin teemoihin ja niihin liittyviin hyviin käytäntöihin.

– Toivon, että koonnista on apua myös uusien tasa-arvohankkeiden suunnittelussa. Työpajassa esitettiin myös sellainen idea, että koonti voisi toimia täydennyskoulutusmateriaalina. Sekin voisi olla hyvä tapa ajatella julkaisun kohde-ryhmä.

Teksti ja kuva: Pia Sevelius,
WoM Oy
pia.sevelius@wom